

Voorkomen is beter dan genezen

Carola Schouten (LNV) wil ervoor zorgen dat ondernemers in psychische nood makkelijker in contact komen met hulpverleningsinstanties. Agrarisch coach Paulien Hogenkamp stelt dat het beter is om boeren te helpen in hun persoonlijke ontwikkeling.

PAULIEN HOGENKAMP
Agrarisch coach

OPINIE

De agrarische sector is weer eens in het nieuws. Dit keer gaat het niet over wat de boer allemaal moet doen, maar juist over wat de boer niet moet doen: zelfmoord plegen. Vanzelfsprekend ben ik het hier helemaal mee eens. Ik kan dat niemand aanraden.

Maar is dit niet het paard achter de wagen spannen? Moeten we niet eens af van het calimerocomplex?

Zeker, boeren hebben het niet makkelijk. Sterker nog, ze hebben het hartstikke zwaar. Lage opbrengstprijzen, steeds wisselende wet- en regelgeving, terugtrekkende banken, een kritische maatschappij, hoge kosten door milieu- en dierenwelzijnseisen en het ene na het andere schandaal. Allemaal zaken die morgen niet zijn opgelost.

Dan kun je wachten tot het moment dat iemand zich zo in een hoekje gedrukt voelt dat hij of zij het niet meer ziet zitten, maar je kunt ook stimuleren dat mensen

Paulien Hogenkamp: 'We moeten af van het calimerocomplex.'

Eigen foto

in zichzelf investeren. Veel boeren doen dat ook. Ons team begeleidt honderden boeren, allemaal gezonde boeren, die beter willen worden.

Die boeren kiezen er bewust voor om zich niet meer te laten leiden door de invloeden van buitenaf, maar zich te richten op datgene waar ze wel invloed op hebben.

Dat begint met het eigen welzijn. Hoe wilt u omgaan met de onvermijdelijke ontwikkelingen in

de sector en hoe ver wilt u erin mee-gaan? Maakt u de keuzes of wacht u tot iemand anders keuzes voor u maakt? Praat u over mest, mais en productiegetal of praat u over hoe u in het leven wilt staan als mens?

ERFBETREDERS

Is de boer zo vervreemd van de wereld dat erfbetreders moeten worden opgeleid om signalen van neiging tot suïcide bij de boer te herkennen? Er moet aandacht zijn voor boeren in psychische nood, maar om dat symbool te laten staan voor de agrarische sector gaat me te ver.

Moet de goed ontwikkelde, hoogopgeleide boer van 2018, met beschikking over internet, met een sociaal netwerk en met interesse die verder strekt dan het boeren-erf, worden gepamperd?

Door te pampieren houdt je iemand klein en afhankelijk en voorkom je dat hij of zij initiatief toont en voor zichzelf opkomt. Het gevolg is een structurele win-verliesituatie en in dit geval is de win-zijde niet voor de boer.

Albert Einstein heeft ooit

gezegd: 'Je kunt een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.' Persoonlijke problemen die ontstaan door invloeden van buitenaf los je dus van binnenuit op. De oplossing voor een gezonde en duurzame sector zal van binnenuit worden gecreëerd en ik denk dat de tijd er rijp voor is: het begin van een zelfsturende sector, waarin persoonlijke ontwikkeling vanzelfsprekend is.

Een assertieve boer zorgt goed voor zichzelf, is geen speelbal van zijn omgeving, maar heeft de regie in de communicatie met zijn netwerk, waardoor een win-winsituatie ontstaat. Een boer die assertief is, maakt bewuste keuzes en streeft naar een goed inkomen met respect voor mens, dier en milieu. Een boer die assertief is, daar hoeft je niet over te praten, daar praat je mee.

Hebt u hulp nodig? Neem contact op met 113 Zelfmoordpreventie via (0900) 0113 of www.113.nl. Voor boeren en tuinders met problemen is er de site van Zorg om Boer en Tuinder en de Vertrouwenslijn (085) 1303430.

Column

Andermans keuken

Soms mag ik in het buitenland een blik in andermans keuken werpen. Zo was ik vorige week met een delegatie op bezoek in Catalonië (Spanje). Twee dingen nam ik mee terug. Als eerste zag ik dat maatschappelijke verbinding niet schaalgebonden is.

We bezochten een bedrijf met 1.200 dieren. Dit bedrijf ontvangt 2.500 bezoekers per jaar in zijn speeltuin, minimuseum, belevingsboerderij, boerderijwinkel en nog meer. 'Bezoekers hebben het nooit over de grootte van het bedrijf, maar alleen over hoe leuk de kalfjes zijn', vertelde de boer. Niet alleen aaibare kleine boeren kunnen verbinding leggen met de maatschappij. Mooi vond ik dat.

Daarnaast keken we naar de werking van ketens in onze sector. Ik zag voorbeelden waarbij de hele keten integraal is; een partij die aan alle knoppen draait. Van opfok tot slacht, van verwerking tot afzet.

Dit blijft voor mij een zoektocht. Ik zie dat de systemen wel werken, maar wat is de rol van de individuele boer in dat spel? Is die een trotse partner in de keten? Delen alle partijen in zowel opbrengst als risico's? Of zijn de dieren op het erf zelfs van de 'integrator' en mag de boer ze alleen verzorgen, terwijl hij alle risico's loopt (veterinair, financieel et cetera)? Sommige grote boeren doen het daarom zelf. Andere, kleine tot middelgrote, bedrijven kiezen voor een plek in de keten.

Mijn leermoment was dat ketens, als het gaat om afzet en verwaarding, vaak beter functioneren. De rol van de boer moet dan wel scherp worden gedefinieerd. Als dat niet gebeurt, wordt het risico groot dat hij onder aan de keten komt te bungelen. Voor mij als boerenvoorman wordt het ook weer duidelijk tijdens het snuffelen in het buitenland: ideaal is het nergens.

HANS HUIJBERS
BESTUURSLID LTO NEDERLAND

Colofon

Nieuwe Oogst is het mediamerk van LTO Noord, ZLTO en LLTB en wordt uitgegeven door AgriPers BV. LTO-leden ontvangen zes dagen per week de nieuwsbrief en op zaterdag de krant van Nieuwe Oogst.

Hoofdredacteur/uitgever: Patrick Bramer

Redactie: tel. 088-8886611, redactie@nieuweoogst.nl

Advertenties: AgriPers BV, tel 088-8886740, adverteren@agripers.nl, www.agripers.nl

Vormgeving: Content Innovators

Voor meer gegevens: www.NieuweOogst.nl

Abonnementen niet-leden:

€ 199,00 excl. 6% BTW
abonnement@agripers.nl

Druk: Rodi Rotatiedruk

Informatie en bezorging:
088-8886611, redactie@nieuweoogst.nl

Copyright / aansprakelijkheid
Reproductie alleen met toestemming van de uitgever. De uitgever en auteurs zijn niet aansprakelijk voor schade door onjuiste berichten. ISSN: 1871-0875

Reageren:

Op de opiniepagina kunnen lezers hun mening geven en reageren op het agrarisch nieuws. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen. Reacties kunt u sturen naar redactie@nieuweoogst.nl

Op de splitsing (1/3)

Op het kavelpad loopt een blonde vrouw. In de dertig, maar nog steeds een meisje. Voor haar uit fietsen twee kindjes, jongetjes. De jongste heeft nog zijwieltjes, al kan hij bijna zonder. Hun zusje volgt in de kinderwagen. Ze kraait en klapt in haar handjes, haar haartjes in een dappere staart.

Een luchtig tafereel.

Zo lijkt het. Maar de vrouw is in zichzelf gekeerd, haar mond als een smalle streep op een strak gezicht. Ze peinst, piekert en kijkt naar boven. Alsof ze om bevestiging vraagt.

Zonder dat het haar eerder was opgevallen, splitst het kavelpad ineens in tweeën. De vrouw staat stil. Links gaat het onverhard een heuvel op; hobbelig en onbekend. Rechts leidt het pad naar de zorgboerderij. Haar boerderij, hun boerderij. De plek waar ze zo lang heeft moeten wennen, waar ze zich vaak een

vreemde voelde. Maar waar ze sinds een jaar gelukkig lijkt.

Op de splitsing staat een harde wind. De vrouw duikt in haar jas. Haar gedachten razen, haar ogen tranen. Waar zijn haar zoontjes? 'Hier mama, we staan op de heuvel. Wat is het hier mooi: we zien een stad. Een rivier, een nieuw huis, rode koeien, een polder, treinen en vliegtuigen.' De vrouw ontspant. 'Wat zien jullie nog meer?'

'Het huis van opa en oma.' De jongens springen op en neer. 'En daar loopt ome Maarten. En Sjoerd. Suzan. Karlijn, Gerlinde. Ben en Sas. Marjolijn, Ferry en Anouk. Rob, Inès, Gabi en Anne-Katrien. Jannes, Stijn en Lisette. En nog veel meer mensen. Dat zijn toch onze vrienden?'

De vrouw lacht en snuit in een zakdoek. 'Ja, onze vrienden. Wat hebben we hen gemist. Zwaai maar

naar hen en zeg dat we eraan komen.' Opluchting, ze klinkt gedecideerd. Ze durft de stap te nemen, opnieuw. Een verhuizing, een andere boerderij. Lang heeft ze ernaar verlangd: terugkeren naar de Randstad, terug naar huis. En toch. Weer die sprong in het diepe, weer een afscheid: hoe zullen de deelnemers reageren?

De zon breekt door. Alsnog een teken? Vanaf de boerderij komt haar man haar tegemoet, ze omhelzen elkaar. Wat ziet hij er goed uit: vastberaden, verheugd. 'Zullen we het iedereen gaan vertellen?'

Hanna Hilhorst
Zorgboerin in Echten
[@HannaHilhorst](https://twitter.com/HannaHilhorst)

